

Nro. 46

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Indúlt Bétsből, Pénteken Junius 10-ik napján
1803-ik esztendőben.*

B é t s.

Ezen hónapnak 4-dikén, u. m. az Angliai Király születése napján, az itt lévő Anglus Követ Arthur Paget, nagy nemzeti vendégséget adott az itt tartozkodó Anglusoknak. Puns és egyéb italok mellett, valami hat száz palatzk, idegen országi bort ittak meg.

Ide olyan hír érkezett, hogy a' Hetruriai Király meg halt volna.

* * *

Mayland. — Az Olasz Respublika földjén öfzfegyülekezett Frantzia seregek' fő vezérje' feleségének, Murat Generálisnének Majus' 16.dikáta viradó éjjel, fija születettvén, Napoleon ne

vet vett a' keresztségben. — Gen. Murat induló félben van a' Pápa tartományainak szélek mellett öfzfegyülekezett Frantzia seregek felé, kiknek szá-
mok ezen Respublika földjén még mind nevededik. — Gen. Charpentier 19-dikre virradó éjjel Páris-
ból ide érkezvén, másnap egy rendelést hirdette-
tett ki a' Respublika Vice-Elölülője, a' mely által
parantsóltatik az Első Elölülő Bonaparte' nevében,
hogy az Olasz Respublika seregei 6 hetek alatt te-
lyes számra pótoltafsanak; melyre nézve minden
vidékeinken nagy divatjában van a' rekrutázás.
Ennek felette egy egézfzen új sereg eránt is paran-
tsólatot adatott ki az Első Elölülő, a' mely még
most tsak 3 Batalionokból fog állani: hanem a'
Batalionok számossága nintsen meghatározva. Ezen
seregbe tsak idegeneket és az olyan önként-vállal-
kozókat veszik be, a' kik a' Conscriptió alá nem
tartoznak.

L o n d o n. — Lord Whithwort Majus' 18-di-
kán meg érkezett Londonba. — 20-dikban hofz-
szas tanátskozás tartatván a' Kabinéthen, az a' kö-
vetkezése lett, hogy Talbot után, a' L. Withwort
Titoknokja után, a' kit ő Parisban hagyott vala,
egy Státus - Kurir küldtetett. — Lord Nelson
ugyan ezen napon a' Spitheadi kikötőhelyből a'
Viktoria nevű 110 ágyus hajóra az Admirálsi zász-
lót kifüggesztvén, a' tengerre kivezett. Mostan
a' Brest előtt olázkodó Lord Cornwallis hajós-
seregéhez utazik először: hanem azután a' Közép-
tengerre fog be evezni.

P á r i s. — Anglus Lord Clive, az Anglusok
eránt ki jött parantsolat szerént, Strafsburgban
egész háznépével egygyütt letartóztatódott: hanem
a' városban szabadon járhat széllyel. — Midőn a'

Moniteur ezt a' parantsolat kihirdette, az Ország-
lőszék' nevében ilyen jegyzéseket botsátott eleibe :
— „Az Anglus Országlőszék elkezdé tehát a'
hadakozást, midőn két nyomorú kereskedő hajóin-
kat, a' mellyek a' Kötések' szentségekbe helyeztet-
vén bizodalmokat, partjaink mellett tsendesen evez-
degeltek, el fogatta. Ő minden előre való hadhirdetés
nélkül tette ezen ellenséges lépést, a' pallérozott nem-
zetekáttal bevétetett formálításokra való tekintet nél-
kül, 's a' Jus Publicumnak azon ő általa kigondol-
tatott principiuma szerént, a' melly tsak magában
gondoltatva is égézfzen fene. Fájdalommal szem-
lélte magát a' Fr. országlőszék a' tromfnak viz-
szatromfolására kényszerittődni, 's a' Fr. ország föld-
jén találtató minden Anglus tiszttviselőket hadi-
fogjokká tétetni. Ő ugyan minden e'féle nem ne-
més indulatból folyó lépéseknek tételekben, Ang-
liának engedi az elsőséget : hanem, ennek már most
tsak így kell lenni, a' Frantzia nép kéntelen úgy
bánni Angliával, mint e' bánik ő véle. Igen so-
káig türte Europa már ezt : és ennek tulajdonit-
hatja, hogy Anglia tsak a' maga számára egy új
Jus Publicum beli principiumot vehessen fel, a' mely-
hez már úgy hozzá szokott, hogy mindentörvény,
a' mely azt tanítja, hogy a' hasonlóval való viz-
szafizetés, igasság, néki igasságtalanságnak látszik
lenni.“ — A' Párisban és Versáliában találtatott
Anglusok' számát 8 százra teszik, a' kik minnyá-
jan Fontenebleauba küldettettek, némelyeket ki-
vévén, a' kik fundamentomos okokra nézve kér-
ték, hogy Parisban vagy Versáliában maradhassanak
meg. — A' Frantzia hajók' fogdosását folytatják
az Anglusok. A' Hougue partjai mellett hetet fog-

tak el, a' melyek a' Státus' kontójára, vasat, fát, és kendert vittek Cherbourg felé. Majus' 22-dikén egy Danus hajót is megállított 's meg motozott egy Anglus Fregát: hanem azután elbótsátozza.

Páris Majus' 28-dikán. Az Országlószték az itt lévő Amerikai Követtel Monroemarral, egy különös remekmunkát vitt tökéletességre. Azt t. i. hogy a' nevezetes Louisiana tartományát egy jó summáért (némelyek szerint 20 millió thallérokért) az Amerikai Respublikának engedte, a' mely azt, 16 esztendő alatt fizeti le. Egy jó summa pénzért, egy jó barátja is ezért tesz általa, a' ki különben gyanítható képpen az Anglusokkal lépett volna szövetségre, 's ennek társaságában a' Fr. Respublikának nem keveset árthatott volna.

A' Minister Talleyrand által L. Withworthnak adatott végső jelentés folytatása: — „

„De melyik Europai Hatalmasság az, ha mingyár a' másiknál gyengébbnek lenni esmérné is magát, a' ki annak akarattjától függeszthetné fel a' maga sorsát, a' nélkül, hogy önnön jussának és a' törvényeknek előre való meg vizsgálztatásokat, ne kívánná? De melyik különösen az a' Hatalmasság, a' ki olyan állapotban lévén, mint a' Fr. Respublika ezen alkudozás' ideje alatt volt, a' még mingyár az alkudozás elején eleibe iratott feltételeket, a' melyek hadi fenyegetődzések, 's fegyvertsörgések között, 's nem úgy, mint a' két Státusok jussaiknak valóságos elintéztetésekre tzelző eszközök, projektáltattak, el fogadhatta volna? Egy, a' mostanihoz némünémű tekintetben hasonlító alkalmatossággal, egy, nem bátorságára, hanem csak népeffégének és birtokának tsekély voltára

nézve gyenge (Dánus) nemzet, az Anglus nagy erőnek, a' maga fővárosában ellentállani, Királya' lakóhelyét, minden magazinumait, gazdagságát, és száz esztendőig tartott békefégének 's szorgalmatos gazdálkodásának gyümölcstét, a' vezedelemnek inkább eltökéllettséggel ki tenni bátorkodott már egyszer: mint - sem azon igasságtalan feltételeknek engedett volna, a' mellyek akkor is, valamint ma, azon okból javasoltattak, hogy Angliának hasznával megegyezők lettek volna. Hérosok hullottak el azon fényes expeditzióban, a' melly akkor tétetett; 's a' Dánus koloniák elfoglaltattak: de, bár mi egyenellen erők között folyt is ez a' viaskodás, azért tsak ugyan el nem állott ez a' nemcs (Dánus) nemzet az igaz jus mellől. A' jelen való alkudozást a' mi illeti, ezen tekintetben a' politika és betsület egy formálog beszéllenek. Ha szabadságában áll a' Brit. Országlószéknek, ígéreteit akár be telyesíteni, akár nem; ha ő a' maga kötéseiben, az értelem és betű között külömbséget tehet; ha az ő elméjében tartott titkos kifogások, törvényeseknek lenni esmértetnek; egy szóval, ha Angliának a' politikai kötések' magyarázásában, tsak az ő haszna szolgálhat sinormértékül: mikkel nem fogja magát majd ketsegtetni, hogy azokat Frantzia országtól kitsikorhatja? mitsoda mértéke leszen majd azon aldozatoknak, a' mellyeket ettől fog kívánni, 's azon alacsonyításoknak, mellyekre ez ellen ki fog botsátkozni? Ma, Frantzia ország ellen való kezességre lévén szüksége, Maltha szigetét magának tartja. Egykor még, kezességet kívánván, Angliának haszna Frantzia ország ellen, Dünkirchen öfzfze rontatott, és Anglus Bíztoş parantsólt azon országban, a' hol Fr.

záfzlók lobogtak ! Hónap kezességet talál a' Frantzia szorgalmatosfágnak előmenetele ellen Angliának haszna kívánni, 's akkor ez, egy vámlaistromot fog a' Frantzia kereskedésnek akadályoztatására előadni. Ha kikötőhelyeinket igazittatjuk, ha, a' habok ellen töltéseket hányatunk, kanálifásatunk, manufaktúráinkat elevenitjük, 's több efélék: majd a' fog kívántatni, hogy kikötőhelyeinket engedjük elromlani, kanálisainkat töltessük be, fabrikainkat hagyjuk vesztekke: a' fog kívántatni; hogy Frantzia ország szegényné legyen, hogy fegyveréből vetkezzen ki, tsak hogy Anglia boldogulhasson. **U** Ellen a' kezességet vesztén L. Withworth főtől-juk a' principiumokat 's ezeket a' következéseket, egy formálog szembe-tünik azoknak igazlátlan-ságok és bontránkoztató vóltok. Méltán kérddhet-ni: hogy, ha ezen principium Angliában magában egy Bírák' gyűlése eleibe terjesztődne, nem vetnék-é egygyező voksal vizsgálza? A' Fr. Országlószék méltán álmélikodik, hogy a' Brit. Minisztérium olyan állapotban lenni gondolta ötöt, hogy magát így meg alacsonyithatná. Hogy tehette fel felölle, hogy túnya nyugodalomban minden eddig elkövetett munkáiról el felejtkezhetne, 's köteleffégeihez való minden érzékenységet el vesztethné? Meg keskenyültek-é országunk határai, vagy megnépetlenültek-é? Nem azok vagyunk-é többé, a' kik ügyünkért mindent feláldozni készek vóltunk? Ha győzedelmeink után mértéklettséggel viseltük magunkat: ezt nem egyébnek, hanem tsak, jusunk' igaz vóltárak és erönk érzésének kellett tulajdonítani. Az alólnevezett ugy itél, hogy midön ezen megjegyzéseket L. Withworth eleibe terjeszti, méltán elzére adhatja ő Exc.jának, hogy a' Frantzia

Országglószék' egész maga-alkalmaztatásának méltóságos voltát, a' két hónapokig tartott szüntelen való megbántó ingereltetés közben, megesmérni, ő Exc.jának elég alkalmatoffága lehetett. Mindazonáltal éppen azon szempillantatban, midőn a' Fr: Országglószék, ezeknek az ingerlő lépéseknek egész halgatással való elnézések mellett, azt várta volna, hogy mind ezek jóvá tétetődjenek, avagy már egyszer megszűnyenek: történt az, hogy L. Withworth ő Exc.ja Apr. 26-dikán ezen feltételeket terjesztette az alább nevezendőnek eleibe: hogy Anglia Maltha szigetén 10 esztendeig tarthassa meg; hogy Lampeusa szigetet foglaltassa el; és hogy Hollandiát a' Fr. seregek hagyják oda; a' mely végső feltételekre, ha a' Fr. Országglószék rá nem állana, tehát Követ ő Exc.ja, Párist 7 napok alatt ide hagyni kéntelenítettne. Elmeri az alább nevezendő mondani, hogy egy ilyen parantsoló Ultimátumnak ilyen formán való kinyilatkoztatása, példa nélkül való. Hogyan? a' hadakozásnak talám tsak réánk nézve lehetnek veszedelmes következései? Olyan gyengének nézi - é az Anglus Minisztérium a' Frantzia nemzetet, hogy a' leg fontosabb alkudozás alkalmatoffágával, még tsak azt az udvariságot sem itéli méltónok eránta megtartani, a' mely minden pallérozott nemzetek Országglószékeik között szokásban van? Avvagy inkább nem annak a' rofznak érzése, a' mely a' Státus' tisztjeinek lelkiesméreteket éppen mint a' magános embereket úgy szokta nyomni, akadályoztatta talám meg a' Brit. Országglószéket, abban, hogy feltételeit, nevének aláírása nélkül adassa kezünkbe, arra tzelőván, hogy egy nem ily formális lépés által jövendőre nézve eszközt tarthat fenn magának annak el-

titkolására, hogy mik voltak légyen kívánságai? 's a' köz vélekedésnek a' háború valóságos oka eránt való megtsalására. Vagy talám az Első Konzúl természeti tulajdonságát a' Brit. Ministerek roszszúl esmérvén, ötet addig akarták ingerelni, míg megbofszantván, megkeserítvén, vagy meg ijesztvén, nemzete javának elfelejtésére, avvagy valami olyan igen szembetűnő tselekedetre indithatják, a' mellyet azután Europa előtt hadkezdésnek lenni, magyarázhatnak. Az Első Konzúl jobban esméri a' hadakozás inségeit, mint akarki a' földön; mivelhogy annak külömbkülömb féle változóságokkal elegyes folyamatiához, másoknál jobban hozzá szokott: erre nézve úgy itél, hogy a' mostaniakhoz hasonló környülállások között leg előbb is a' hadakozásból folyó rosz következésekre kell az Országlószékeknek a' magok szemeiket függeszténi; és hogy egymásnak bofszantására nemtsak okot nem kell szolgáltatni, hanem a' nép között uralkodható gondolatlanságból származó indulatokat is, minden eszköök által megvilágosítani és tsendesíteni kell. Az alább nevezendő tehát minekutánna a' L. Withworth Exc. ja szóval tett nyilatkozatását meg tekintette volna, kérte ötet, hogy vegye gondolóra, hogy a' tsupa szóval való, hamar el-epyéző jelentések, az ilyen véghetetlen következő dolgokban, a' mellyeknek indító okaik a' nemzetek gyűléseiknek leg érttebb tanátskozásaikban szoktak a' közönséges rendtartás szerént megvisgáltatni, melly elégtelenek volnának. Az ilyen nemzeti tanátskozáásokban és ilyen környülállások között, lágymelegséggel semmit nem szoktak tekinteni: a' formalításokat, sőt tsak a' kifejezéseket is, meg fontólni, megvisgálni, megdisputálni

szokták azokban, 's az után mondják ki ítéleteiket. Ha a' formálításoknak minden rendjeket ilyen böltséffég nélkül a' Fr. Országlószék rontotta volna meg, mit nem beszéllettek és irkáltak volna ezért Angliában? Nintsen egy tagja a' Parlamentomnak, a' ki azt nem mondotta volna, hogy ilyen fontos dologban a' nemzetektől közönségesen bevéttetett régulától eltávazni, leg nagyobb gyalázatjára szolgált volna az Anglus nemzetnek. Minnyán elégséges oknak tartották volna ezt, az alkudozásnak félbeszakasztására. A' mi továbbá az ultimatum valóságát illeti, az alább nevezendőnek meg van paratentsól Vanivergy ezeket adja tudtára L. Withworth ö Exc.jának : Az Első Konzúlt a' fenyegetődzések és megbántások nem inditják meg, és ő ezen formálításokról való elfelejtkezélt is, a' mellynek a' nemzetek történeteik között, egy ily fontos dologban nintsen példája, annyiba hagyja; Lampedusa szigete nem Fr. ország' tulajdona, mellyre nézve néki az eránt, hogy Anglia azt elfoglalja vagy ne foglalja, nyilatkoztatást tenni, nintsen jussa; a' Malthai Rend 's ezen sziget az Amiensi Kötésben egy meghatározott tárgy lévén, az első Konzúl ezen tekintetben a' Spanyol és Batavus Országlószékeknek mint egygyező Feleknek egygyétértések nélkül semmi határozást nem tehetne; Maltha szigetének függetlenségiért a' Német és Orosz Császárok, 's Pruszsus Király, kezességet ígértenek, 's ezeknek kezességeket, Anglia éppen úgy kívánta, mint Fr. ország; az Első Konzúl tartozott ezen kezességet el fogadni, 's el is fogadta; következés képpen ő semmi a'féle projektomot, a' melly Maltha szigetét 's ezen Rendet illetné, az azért kezességet vállalt Hatalmasságok vélekedé-

feknek megértések nélkül meg nem halgathat: a' mi Hollandiát illeti, mihelyest az Amiens-i Kötésnek minden feltételei betöltődnek, azonnal oda fogják azt a' Fr. seregek hagyni. Ezt a' jelentést Máj. 2-dikán tette az alább nevezendő, a' melyre, noha abból egyenességnél, békefféges indulatnál, és mérséklettségénél egyéb ki nem tündökölt, úgy válaszó't L. Withworth Exc.ija, hogy útra való passzuzott kívánt, jelentvén, hogy annak Máj. 4-dikén reggeli 5 orakor elmulhatatlanul hasznát akarja venni. Mélyen megilletődve szemlélte a' Fr. Országlószék azt a' nagy ellenkezést, a' mely egy felől ezen minden feltétel nélkül való háttározás, a' más felől pedig azon illendőség, egyenesség, 's egygyeségre való hajlandóság között találtatott, a' melyet ő, valamint minden időben, úgy kiváltképpen most utóljára, minden lépései által kimutatni törekedett. Azonközben, még kívánt egy áldozatot tenni az emberiség' ügyiért. Az utolsó szempillantatig fel nem akarván hagyni a' békefféghoz való reménységen, egy új nyilatkozatát adott által az alább nevezendő, L. Whitworthnak, jelentvén, hogy Frantzia ország nem ellenzi, hogy Máltha szigete a' három kezes Hatalmasságok, t. i. Austria, Pruszszia és Orosz ország közzül, akár melyiknek oltalma alá adattassék. Ezen nyilatkozatás L. Withworthnak is olyannak lenni látzott, hogy, talám az ő Udvara is meg elégszik velle; melyre nézve annak megküldötte, és útját elhalasztotta. Az alatt hír tétetett a' Fr. Respublika Londoni Követjének, hogy az Angl. Követ Párisban, passzuzott kívánt légyen, és rendelés küldetett néki, hogy a' Londonból való eljövételre ő is tartsa kézzen magát. Ő tehát ehez képeest

passust kért: 's kapott is azon órában. A' Brit. Ministerek által látták a' nékiek tétetett ajánlásnak fontosságát, hanem az ő hadakozásra való szereztségtlen vonzóadások miatt, egy költeménynél egyébből válaszolni nem voltak alkalmasok. Május 11-dikén t. i. olyan választ adott által Withwort ő Exc. ja az alább nevezendőnek, hogy az Orosz Császár megtagadta volna, a' mire kéretett. De, ha ő Cs. F. ge ki vonta volna is magát, tsakugyan hátra lettek volna még a' Német Császár 's a' Pruszfusz Király: hanem miként törtenhetett volna az, hogy azon dolog felől, a' mely tsak néhány napok előtt fordult elő, a' maga határozását már hírül adhatta volna ő Orosz Cs. F. ge? Sándor Császárnak a' maga ígéretej eránt való megkülömböztetett hivsége, nem engedhetett kétséget a' felől, hogy azon ígeretét illető projektomot, melyet a' Pruszsusz Királlyal egygyütt bizonyos módosítások alatt tettenek vala, el nem fogadná. Azonközben az Isteni Gondviselés, a' melynek némelykor az igazságtalanságot gyalázatosá tenni tettzik, éppen azon szempillantásban, midőn L. Withwort a' maga jelentését tette, egy Kurirt parantsólt Petersburgból megérkezni, a' ki olyan tudósítást hozott, hogy ő Cs. F. ge fájdalommal értette volna a' Brit. Országlószéknek azon határozását, hogy Malthát meg akarná tartani, és hogy a' kezeffég felől tett ígeretét meg újítván ő Cs. F. ge, egyszermind az Első Konzultól ajánltatott közbenjárásra is kész fogna lenni, ha mind két Félttől megkerestetne. Az alólnevezendő azon vólt, hogy menél előbb tudtára adhassa L. Withwort ő Exc. ának, 12-dikben, udvarának megtsalattatását, reméllvén, hogy ha már tsak ez az egy kétséges pontja vol-

na még hátra az alkudozásoknak, tehát milyesest a' Brit. udvar az Orosz Császártudósítását meg értené, Malthát a' három kezes Hatalmasságok közzül valamelyiknek azonnal ki adná. Mely nagynak kellett e' szerént az alól nevezendő álmétkodásának lenni, midőn megértette volna, hogy az Ang. Követ, a' helyett, hogy leg kisebb további szóba botsátkozott volna, ujonan a' passussát kérte, olyan megjegyzéssel, hogy utolsó jelentésének általadásától fogva 36 órák alatt, Párisból elútzahasson. Mikor a' Fr. Országglószék az Anglusoktól egy erőffébe szorittatva ostrom alatt lévén, ezek már annak oldalát betörték volna, és midőn nem olyan fontos dolog, a' mellyen a' Brit. Ministerek 800 ezrtendőktől fogva törekednek, hanem csak valamely capitulátzió forgott volna kérdésben: másként viselték volna - é ezek magokat? Az alkudozásokat trallás hadi készületek előzték-meg; az ellenségeskedés' kezdődése minden nap emlegettetett. És mi némű ultimátum az, a' melly a' Fr. Országglószék' eleibe terjesztetett, hogy arra egy nap alatt álljon rá? a' melly szerént egy sziget, a' melly nem az övé, másnak engedni, és egy Kötéft meg szegni, a' több egygyező Hatalmasságok eránt való minden tekintet háta megévetni, egy sziget, a' mellynek függetlenségét ezen Hatalmasságok megtartani akarták, 10 ezrtendőkig az Anglusok kezében hagyni, a' Málthai Rendnek meghagyatott felsőségét tölle elvenni, 's azt a' lakosoknak adni, 's ezen fosztás által mind azokat a' Hatalmasságokat, a' kik ezen Rendet meghagyani, és kárát kípótoltatni kívánták, meg bántani, öfztönöztetik. Eleinten tettett Angliának, az hogy a' Málthai Rend megmaradjon: 's most, és pedig

leg először, annak eltöröltetését 36 órák alatt kívánja. Sohamég nem fogja Fr. Ország valamely Országglószéknek azt a' jussát esmérni, hogy egy, mind két Félről megerőssített Kötésnek feltételeit semmivé tehesse. Ha azt megszenvedte is, hogy fenyegetődzéft jelentő formálitások között, előbb egy 7 napig, az után 36 oráig tartó ultimatum, 's olyan feltételek, a'melleyek még a' meghányásvetés előtt meghatározottak, eleibe terjesztethessenek; azzal nem egyébre tzelozott, hanem, hogy önnön mérséklettsége által a' Brit. Országglószéket más gondolatra terelhesse; Central University Library @ Ujmi miatt önnön haszna és hatalma veszedelemmel fenyegetődhetne, rá állani bizonyosan nem fog. — Ehez képpeft az alólnevezettre van bízva, hogy nyilatkoztassa ki: hogy semmi olyan jelentések, a' melleyek nem a' nagy Hatalmasságok között bevétett rendtartások, 's nem az egymás között való tökéletes egyenlőség szerént tételnek, Fr. országban többé meg nem engedtetnek; hogy a' Fr. Országglószéket semmi nem kényszeritheti arra, hogy olyan országokkal, a' melleyek nem az ő tulajdonai, önnön kénye szerént bánnyon; és hogy a' Brit. Országglószéknek azt a' jult, hogy az általa megerőssített Kötéseket, akármely tzikkelyeikben is megronthassa, meg nem fogja engedni. Utoljára, még egyszer meg újítja az alólnevezett ezen javasláft, hogy Maltha, a' kezes Hatalmasságok közzül valamelyiknek adattassék által: a' mely meg lévén a' Fr. országglószék 's kész leszen az Amiensi Kötéssel függésben nem lévő tárgyak felett, további alkudozásba botsátkozni. Külömben, ha a' Brit. Országglószék a' hadakozásra jelt adánd: ezen esetben nem leszen a' Fr. Országglószéknek egyéb hátra,

hanem, hogy magát ügyének igaz vóltára, 's a' seregek' Istene' segedel mire, bízza. — „

„Talleyrand, Fr. Minister.

(Ilyen módon fogjuk kiadni egymás után a' M. Kurir következő árkusaiban, előbb az Anglus Király Proklamatióját, az után a' Fr. Országlótléknek arra ismét ki-adott jegyzéseit, a' Londoni Udv. Ujságban kihirdetett Frantzia levelezéseknek némely részeit, 's a' most fenn forgó környülállásokat illető egyéb aktákat: oly módon mindazonáltal, hogy a' naponként folyó történetek' dióhajbafzorított summázatjoknak is leg alább három-nég levélnyi helyet engedhellünk a' Kurirban).

Orosz Birodalom.

Nem lehet halgatással elmellőzni annak a' nemes és nagy adakozásnak példáját, a' mellyel Moskau várossában Demidof nevü, magános gazdag úr, a' tudományok előmozdításában, magát meg különböztette; a' ki annak idejében Göttingában tanulván, még most 66 esztendőskorában is egyedül a' tudományoknak szenteli napjait. A' Moskaui Universitásnak, a' könyves és természeti gyűjteményes házain kívül, 100 ezer — a' Jaroslawi környéken egy Gymnasiumnak állittatására, ugyan annyi — 's a' Tobolski Unlversitás számára is ugyan annyi — mind egygyütt 300 ezer Rubeleket rendelt — az elsőnek olyan feltétel alatt, hogy azon summából, nevében egy Természet Historiát tanító Professort tartsanak, és néhány természetvizsgálás végett utazó ifiak fizetessenek. Még itt sem állapodott meg ez a' nemes szívü hazafi; a' felöl is ígertetett téven, hogy ha a' Császár

Jaroslawban egy Universitásnak felállittatását meg engedné 1500 parasztokból álló jószágot fogna annak, mint fundátziót rendelni. — Ez az ember követi hathatósan, a' tudományok előmozdittatásokért buzgó Sándor Császár példáját!

* * *

Tudósítás. — Selyem Kosoknak eladása.

Mostani időnek jártában, melyben a' közönséges igyekezet a' mesterségeknek, és tudományoknak nagyobb tökéletességre törekszik, a' birkák, 's gyapjuk javításának jelellége, mely minden gazdának, különösen pedig Nemes Magyar Hazánk Birtokosainak főbb hasznára válik, értékes, és vigyázó szemet érdemel; és noha több jószágoknak birtokosai sok elszendőknek folyása alatt ezen hasznos tzelnek elérésén munkálódtak, igyekezeteiket mindazonáltal egyedül a' tagadhatatlan hasznót hajtó selyem kosoknak ritkasága, és drágasága hátrálta; hogy tehát ezen akadályok el melyékeztessenek, kinek kinek minden ellenvetés nélkül tetzetős léfzen, ha közönséges haszonra nézve is a' selyem kosoknak számá szaporittatik, és eddig volt drága ára nevezetessen le szállittatik.

Ugyan ezen tekintetre nézve hírül adatik: hogy Nagyméltóságú Hertzeg Elszterházy Szarvkeő (Németül Hornstein) nevezetű, ezen Tekéntetes Nemes Sopron Vármegyében fekvő Uradalmában, mely Sopron városán felyül a' Bétsi útnak megyéjében két órányira fekszik; nem külömben Ozorai Tekéntetes Tolna Vármegyében helyheztetett Uradalmában ezen folyó elszendőknek Szent Jakab

havának első napjától fogva Mindszent havának végéig leg jobb szerü felyem kosok el fognak adatatni, és kinek kinek szabad léfzen azokból tettzése szerént a' kívántató szükséget magának ki választani: valamint kiki maga számára, a' mennyire szüksége léfzen, a' jeicntéfi vagy Bétsben a' Hertzegi Háznak Tifzttartójánál, a' vagy Kissmartonban alább jegyzett gazdaság igazgatójánál, akár pediglen Eö Hertzegsége Uradalombéli Tifzttartójánál megteheti. Költ Kissmartonban Pünkösd havának 10-dikén 1803-ban.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Nagy Méltóságú Hertzeg-Efzterházy Uradalmainak Gazdaság Igazgatója által.

M á s o d f z o r i H i r a d á s.

Méltóságos Gróf Harrach János' Lajta vize mellett fekvő Brukki Uradalma tudtára adja a' Nemes Publikumnak, hogy N. Mosony Vármegyében Parendorf, és Neudorf nevü Jószágaiban kiváltképen szép 's valóságos Spanyol fajzású következendő számú, tudniillik: 30 három, 59 két, és 73 egy efztendős Kosok találatnak, és minden nap kótyavetye nélkül eladandók. A' kik ezen kosoknak vásárlásában részeseak akarnak lenni, azoknak tessék a' nevezett két helységben lévő Major-házaiban magokat jelenteni.